

BIDRAG TILL FINLANDS OFFICIELA STATISTIK.

XIV.

B.

[Vakautustoimiston kertomus]

JUSTERINGSVERKET.

12.

Justeringskommissionens underdåniga berättelse för
år 1902.

HELSINGFORS,
KEJSERLIGA SENATENS TRYCKERI,

1903
18492

1957

1957

Justeringskommissionens underdåniga berättelse angående justeringsverkets arbeten under år 1902.

I. Justeringsdistrikt.

Med ändring af hvad om antalet och omfånget af justeringsdistrikten i landet finnes stadgadt uti Jordbruksexpeditionens skrifvelse till Justeringskommissionen af den 9. December 1898 har Eders Kejsrerliga Majestäts Senat för Finland den 10. April 1902 förordnat, att finska statsjernvägarna skola afskiljas till ett för sig skildt justeringsdistrikt, omfattande statsjernvägarnas område och stationer på landet, hvilket distrikt erhållit nummern 37. De 36 justeringsdistrikt, i hvilka landet delats enligt Jordbruksexpeditionens ofvan nämnda skrifvelse, äro till benämning och omfång i öfrigt oförändrade såsom anförts i Justeringskommissionens underdåniga berättelse för år 1898.

Antalet städer med egen justerare har icke förändrats och utgjorde vid årets slut 24.

II. Embets- och tjänstemän vid justeringsverket.

Bland justeringsverkets embets- och tjänstemän hafva under året följande förändringar inträffat.

Till justerare i distriktet N:o 37, omfattande statsjernvägarnes i Finland stationer och område på landet, har Justeringskommissionen den 14. Juni förordnat kontrollören vid stämpelkontoret Anders Wilhelm Chydenius.

Under året hafva afgått med döden justerarne i distriktet N:o 13 eller Hollola härad kommissionslandtmätaren Johan Tarhonen, i distriktet N:o 32 eller Salo härad kommissionslandtmätaren Jonas Christian Castrén och i distriktet N:o 28 eller Ilmola härad kommissionslandtmätaren Erik Eriksson, och har Justeringskommissionen till justerare förordnat den 14. Juni kommissionslandtmätaren Gustaf Reinhold Qvefander i distriktet N:o 13, den 17. Juli vicelandtmätaren Petter Paul Erhard Gestrin i distriktet N:o 32 och den 4. November vicelandtmätaren Erik Recksén i distriktet N:o 28.

Sedan Eders Kejslerliga Majestät genom nådigt bref af den 12. December 1901 beviljat ett anslag af ettusenethundra femtio (1,150) mark om året för aflönande af en kontrollör vid tjärhofvet i Uleåborg att utgå i fem års tid räknadt från och med år 1901, har Justeringskommissionen den 10. April förordnat handlanden Henrik Micklin att intill slutet af år 1905 vara kontrollör vid nämnda tjärhof.

III. Justeringskommissionens verksamhet.

Sammanträdena.

Justeringskommissionen har under året hållit 12 sammanträden och omfattat de vid dem förda protokollen 50 paragrafer. Konsultative ledamoten har deltagit i 10 af dessa sammanträden, hvarutöfver han fem gånger tillkallats att närvara vid komparationen af Justeringskommissionens kontroll- och arbetslikare för längd med hufvudlikaren för längd.

Skriftväxligen.

Till Eders Kejslerliga Majestät har Justeringskommissionen under året afgifvit 3 underdåniga utlåtanden angående ersättningar för justering vid kronobodar i Vasa län.

Af hemställningar, skrivelser och öfriga expeditioner hafva afgått: 1 till Eders Kejslerliga Majestät underdånigst, 2 till Jordbruksexpeditionen och 1 till Ekonomiedepartementets kansli i Kejslerliga Senaten äfvensom 109 till öfriga embetsverk och offentliga inrättningar i landet.

Till särskilda justeringskontrollörer och justerare hafva afgått 339 skrivelser och expeditioner. Jemte 19 expeditioner till utländska justeringsverk samt enskilda inrättningar och personer, 7 förordnanden och 1 kompetensintyg stiger hela antalet expeditioner till 482.

Till Justeringskommissionen hafva under året inkommit 2 nådiga bref angående 1:o anslag för aflönande af en tjärhofskontrollör i Uleåborg, 2:o ett tillskott af 300 mark om året i arvodet åt vaktmästaren vid Justeringskommissionen att tillsvidare utgå från den 1. Juni 1901, äfvensom 241 skrivelser och försändningar, nämligen 6 från Jordbruksexpeditionen i Kejslerliga Senaten, 6 från öfriga embetsverk, 193 från justeringskontrollörer och justerare samt 36 från enskilda personer och utländska inrättningar.

Af 243 under året diarieförda ärenden och 11 från 1901 kvarstående ärenden hafva 252 slutbehandlats och 2 tagit uppskof till följande år.

Landtmäterielevers handledning.

Å Justeringskommissionen hafva under året 7 landtmäterielever tagit kännedom om metoderna att justera mått, vikt och vägningsredskap.

Expeditionslösen och öfriga inkomster.

Enligt till Öfverstyrelsen för landtmäteriet afgifna månadsrapporter har under året i expeditionslösen influtit 26 mark 50 penni äfvensom i ränta å justeringsinspektörens löpande räkning 10 mark 31 penni.

Justering af vågar åt justerarne på landet.

Den i slutet af år 1901 påbegynta justeringen af de nya vågarna åt justerarne på landet fortsattes under början af år 1902 och justerades vågar

af 2 kg:s och 50 kg:s bärkraft åt justerarne i distrikten N:o 1—8, N:o 10—11, N:o 13—20, N:o 23—26, N:o 28—32 och N:o 34, hvilka samtliga tillställdes vederbörande justerare före deras ordinarie justeringsresor. Sedan några smärre utgifter tillkommit, bland annat för nödig befunda skrufnycklar, stiger hela omkostnaden för vågarnas anskaffande till 3,986 mark 92 penni eller omkring 110 mark 75 penni för hvarje sats.

För anskaffande af vågar och arbetslikare åt justeraren i statsjernvägar- nes distrikt har beviljats ett anslag af 409 mark 85 penni.

Vågar och lika-
re åt justeraren
i distriktet
N:o 37.

Jemlikt § 11, mom. 2 af nådiga instruktion för justeringsverket gifven den 16. Juli 1886 har ny komparation utförts emellan Justeringskommissionens hufvudlikare och arbetslikaren för längd. I sammanhang med denna komparation påbegyntes undersökningen af en på glas delad millimeterskala af 1 meters längd, hvilken anskaffats för precisionsjusteringar å Justeringskommissionen, enär strecken å den enda för sådant ändamål tillgängliga skalan af messing från Sociéte Genevoise, hvilken sedan 1886 begagnats såsom kontroll- och arbetslikare, numera måste anses icke erbjuda en tillräckligt noggrann inställning i mikroskopet. Delningen är af statsmekanikern V. Falck-Rasmusen utförd i ett på kemisk väg utfäldt silfverlager, som sedermera lackerats med zapon eller upplöst celluloid, och hafva de båda ändstrecken, som äro afsedda att vid 0° C. begränsa en meter så noggrant som möjligt, utfallit ganska tillfredsställande, hvaremot de mellanliggande millimeterstrecken, uppdelade efter ofvannämnda messingsskala, i följd af stickelns nötning under delningen märkbart växa i bredd mot den sist delade änden. Jemte skalans längd kommer ock dess utvidgningskoefficient att bestämmas i förhållande till hufvudlikarens utvidgningskoefficient.

Komparation
af Justerings-
kommissionens
likare för
längd äfvensom
af en å
glas delad mil-
limeterskala.

På grund af Justeringskommissionens förordnande verkställde justeringsinspektören inspektioner den 15.—23 December hos justeringskontrollören i Tavastehus län, justerarne i distrikten N:o 5 eller Virmo och Vehmo härader, N:o 7 eller Ulfsby härad, N:o 8 eller Masku och Loimijoki härader, N:o 11 eller Birkkala och Tammela härader, N:o 13 eller Hollola härad och N:o 15 eller Stranda och Äyräpää härader, äfvensom hos stadsjusterarne i Åbo, Nystad, Raumo, Björneborg, Tammerfors och Ekenäs. Vid dessa inspektioner verkställdes bland annat omjustering af 62 kontroll- och arbetslikare å 20—5 kg samt undersöktes justeringsverkets vågar af 50 kg:s bärkraft.

Inspektions-
resor.

Under året hafva dessutom följande arbeten blifvit utförda vid Justeringskommissionen:

Andra arbeten.

A) För justeringsverket: 1) justering af en målkärlikare å 5 cl åt justeraren i distriktet N:o 1, 2) justering af arbetslikare å 2 kg—1 mg för justeraren i distriktet N:o 35, 3) justering af arbetslikare å 20 kg—5 kg åt justeraren i distriktet N:o 6, 4) justering af arbetslikare å 20 kg—5 kg äfvensom

å 100 g, 200 mg och 10—1 mg åt justeraren i distriktet N:o 24, 5) justering af arbetslikare å 20—5 kg, 2 kg—1 g och 500—1 mg åt justeraren i distriktet N:o 37, 6) justering af en längdlikare för justeraren i distriktet N:o 37, 7) justering af vågar af 50 och 2 kg:s bärkraft åt justeraren i distriktet N:o 37.

B) För justerare och embetsverk: 1) undersökning af ett täckglas åt justeraren i distriktet N:o 28, 2) justering af hjälplikare å 200 mg och 50 mg åt justeraren i distriktet N:o 35, 3) justering af arbetslikare å 20 kg—5 kg åt stadsjusteraren i Helsingfors, 4) undersökning af en sats precisionsvigtter å 100 g—10 mg för Polytekniska institutets kemiska laboratorium, 5) undersökning af ett mätband af 20 meters längd åt Öfverstyrelsen för landtmäteriet, 6) justering af en sats hjälplikare å 500 mg—1 mg åt stadsjusteraren i Åbo, 7) justering af en sats hjälplikare å 500 mg—1 mg åt stadsjusteraren i Kristinestad, 8) justering af arbetslikare å 2 kg—1 g åt stadsjusteraren i Kristinestad, 9) undersökning af en sats precisionsvigtter å 100—1 g för Polytekniska institutet i Helsingfors, 10) justering af arbetslikare å 20 l—5 cl åt stadsjusterarne i Borgå, Ekenäs, Nystad, Raumo, Björneborg, Villmanstrand, Viborg, Joensuu, Nikolaistad, Jakobstad, Jyväskylä, Nykarleby och Gamllakarleby, 11) undersökning af 9 måttstockar för kubiska målkärl åt stadsjusteraren i Jakobstad, 12) undersökning af 9 måttstockar för kubiska målkärl åt stadsjusteraren i Viborg, 13) justering af arbetslikare å 20 kg—5 kg åt stadsjusteraren i Kuopio, 14) undersökning af ett metermått af stål tillhörigt Finlands precisionsnivelement, 15) undersökning af 18 stycken landtmäteriskalor åt Öfverstyrelsen för landtmäteriet; och hafva för omnämnda mått och vigtter 32 justeringsprotokoll utfärdats.

Några precisionsmått, vigtter eller vågar för bruk i allmänna rörelsen hafva under året icke justerats vid Justeringskommissionen.

Justeringsver-
kets inventa-
rier och instru-
mentsamling.

Justeringsverkets inventarier och instrumentsamling har under året ökat med 2 vågar af 2 och 50 kg:s bärkraft samt arbetslikare för vigt och längd åt justeraren i distriktet N:o 37, äfvensom med den tidigare nämnda på glas delade millimeterskalan. Vidare har anskaffats ett bokskåp enligt amerikansk modell, några kartonger för biblioteket äfvensom en blylåda för etsning af glasskalor.

Biblioteket.

Justeringskommissionens bibliotek har under året ökat med följande arbeten: A) Genom utbyte från Justerdirektören i Norge: Det norske Justerwæsens fem och tyvende Aarsberetning. B) Genom utbyte från K. K. Normal-Aichungs-Commission i Wien: Verordnungsblatt für das Aichwesen N:o 115—119. C) Från Geologiska Kommissionen i Finland: Kartbladet C 2 af geologisk öfversiktskarta äfvensom »Meddelanden från Industristyrelsen, 32« och »Suomen Teollisuushallituksen tiedonantoja, 32«. D) Genom köp: Finlands statskalender 1903.

IV. Justerarnes verksamhet.

Justeringsjournal har icke kunnat erhållas från distrikten N:o 13 eller Hollola härad och N:o 64 eller Kajana stad, i hvilka distrikt justerarne affidit, ej heller från distriktet N:o 52 eller Kuopio stad i följd af justerareombyte samt från distriktet N:o 17 eller Kexholms och Kronoborgs härad, hvars justerarearkiv blifvit förstördt genom våld.

Rapporter öfver laggkärlskrönarnes verksamhet hafva inkommit från distrikten N:o 4 eller Halikko och Piikkis härad, N:o 5 eller Virmo och Vehmo härad, N:o 6 eller Ålands härad, N:o 7 eller Ulfsby härad, N:o 8 eller Masku och Loimijoki härad, N:o 9 eller Ikalis och Tyrvis härad, N:o 10 eller Ruovesi och Jämsä härad, N:o 26 eller Laukas härad, N:o 27 eller Kuortane härad, N:o 28 eller Ilmola härad, N:o 29 eller Korsholms härad, N:o 30 eller Lappo härad, N:o 31 eller Pedersöre härad, N:o 32 eller Salo härad, N:o 33 eller Haapajarvi härad, N:o 34 eller Kajana härad, N:o 35 eller Uleå härad, N:o 36 eller Kemi och Lappmarkens härad samt från N:o 65 eller Gamlakarleby stad. Nedanstående uppgifter om antalet af krönare stämplade laggkärl äro således icke fullständiga. I ofvan anförda 19 distrikt hafva tillsammans 209 krönare (år 1901: 260 krönare i 21 distrikt) redogjort för sin verksamhet.

Under året justerades och stämplades af justerare och laggkärlskrönare:

längd och vedmått	3,837 (år 1901: 1,982)
målkärl för torra varor	16,403 (» » 8,109)
målkärl för våta varor	11,764 (» » 12,004)
transportkärl, hela antalet	163,825 (» » 184,542)
deraf af krönare	162,961 (» » 183,858)
vigter	93,243 (» » 55,701)
besman	9,767 (» » 7,964)
vågar af olika slag, förutom besman	8,825 (» » 4,657)

De under året krönte mättnings- och vägningsredskapens antal i de särskilda länen äro anförda i bifogade tabeller.

Justeringsavgifterna för de under år 1902 af justerare stämplade redskapen stiga enligt ungefärlig beräkning till omkring 75,000 mark (år 1901: 42,000 mark). De af laggkärlskrönare uppburna avgifternas belopp torde kunna uppskattas till 24,000 mark (år 1901: 28,000 mark).

Såsom resekostnadsersättning för årets justeringsresor har Justeringskommissionen utanordnat åt 35 justerare sammanlagt 12,400 mark 18 penni, hvartill kommer under innevarande år utanordnade 156 mark 9 penni, och har

således resekostnadsersättningarna åt samtliga 36 justerare på landet stigit till 12,556 mark 27 penni (för resorna 1899 har hittills utanordnats 11,329 mark 2 penni), hvarjemte justeringsinspektören uppburit i resekostnadsersättning 255 mark 98 penni. För de resor, hvilka justeraren i distriktet N:o 37 eller statsjernvägarnes distrikt verkställt under året, har någon ersättning icke utanordnats genom Justeringskommissionen.

Enligt af tjärhofskontrollören i Uleåborg till Justeringskommissionen afgifven berättelse öfver kontrollen vid stadens tjärhof har under år 1902 till tjärhofvet inlevererats 32,340 tunnor å 125 liter samt 6,761 tunnor å 62½ liter, förutom omkring 1,680 tunnor, hvilkas valör öfver- eller understigit den påstämlade valören och af sådan anledning kasserats.

Helsingfors, å Justeringskommissionen, den 25 Augusti 1903.

J. Sjölin.

A. F. Sundell.

Teodor Petrelius.
f. d.

Tabeller öfver år 1902 justerade mättnings- och vägningsredskap.

Längd- och vedmått.

1902.	Måttstockar och mätskalor.	Mätband.	Mätkedjor.	Vedmått.
Vid Justeringskommissionen	—	—	—	—
Af justerare i Nylands län	695	4	35	451
» » » Åbo o. Björneborgs län	880	—	1	29
» » » Tavastehus »	177	—	1	—
» » » Viborgs »	319	2	1	—
» » » St Michels »	243	—	—	—
» » » Kuopio »	152	—	—	—
» » » Vasa »	617	1	2	—
» » » Uleåborgs »	217	1	1	1
» » » Statsjernvägarnes di- strikt	—	—	—	7
I hela landet	3,300	8	41	488
Af stadsjusterare	1,827	7	37	481
» justerare på landet	1,473	1	4	7

Målkärl samt förvarings- och transportkärl.

	För torra varor.										För våta varor.						Förvarings- och transportkärl.	
	100 och 150 liter.		50 liter.	20 liter.	10 liter.	5 liter.	2 liter.	1 liter.	5 deciliter.	20 liter.	10 liter.	5 liter.	2 liter.	1 liter.	5 dl och där under.			
	cyllindriska.	kubiska.																
1902.																		
Vid Justeringskommissionen																		
Af justerare i Nylands län	12	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64
» » Åbo o. Björneborgs län	47	74	315	113	65	1,308	269	91	20	16	44	79	261	1,883	1,303	—	64,407	
» » » Tavastehus	—	44	552	259	139	1,365	421	92	5	10	18	117	231	1,841	447	—	543	
» » » Viborgs	21	16	200	257	103	382	89	81	7	6	8	20	183	606	116	—	1	
» » » St Michels	—	16	241	253	229	1,356	347	363	68	8	10	33	176	1,008	459	—	8	
» » » Kuopio	1	49	155	205	140	450	122	118	18	8	7	6	39	99	43	—	—	
» » » Vasa	28	195	107	160	117	366	86	120	27	1	97	56	65	270	47	—	46,716	
» » » Uleåborgs	62	80	435	545	334	1,084	370	265	31	12	33	104	205	700	444	—	52,086	
» » » Statsjernvägarnes di- strikt.	—	—	246	235	184	456	119	149	60	2	29	22	73	390	129	—	—	
I hela landet	171	538	2,251	2,027	1,311	6,767	1,823	1,279	236	63	246	437	1,233	6,797	2,988	—	163,825	
Af stadsjusterare	113	57	646	323	165	2,982	721	264	37	40	94	185	750	5,462	2,298	—	848	
» justerare på landet	58	481	1,605	1,704	1,146	3,785	1,102	1,015	199	23	152	252	483	1,335	690	—	16	
» läggkärlskrönare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	162,961	

Vigter.

1902.	100 och 50 kg.	20 kg.	10 kg.	5 kg.	2 kg.	1 kg.	500 g.	200 g och postvig- ter på 250 g.	100 g.	50—1 g.	500—1 mg.
Vid Justeringskommissionen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Af justerare i Nylands län	139	208	636	972	1,603	1,199	1,398	1,640	2,308	8,501	481
» » Åbo o. Björneborgs län	98	220	675	910	1,451	1,068	1,006	1,101	1,419	4,022	232
» » Tavastehus	51	100	330	488	806	577	646	904	1,088	3,009	23
» » Viborgs	120	245	577	1,044	1,714	1,068	1,242	1,295	1,020	2,615	54
» » S:t Michels	44	106	299	418	624	456	443	457	481	1,155	18
» » Kuopio	61	150	366	690	972	690	716	543	501	1,658	10
» » Vasa	129	248	833	1,411	2,260	1,754	1,997	1,824	2,057	5,243	133
» » Uleåborgs	45	154	459	742	1,023	981	1,144	1,319	1,576	4,494	382
» » Statsjervägarnes di- strukt.	81	190	123	111	171	103	113	151	196	685	—
I hela landet	768	1,621	4,298	6,786	10,624	7,896	8,705	9,284	10,596	31,382	1,333
Af stadsjusterare	320	518	1,063	2,024	3,200	2,442	2,903	4,041	4,890	17,338	832
» justerare på landet	448	1,103	3,235	4,762	7,424	5,454	5,802	5,193	5,706	14,044	501

Vägningsredskap.

1902.	Vågar.				Besman.
	Centesimal.	Decimal.	Likarmade.	Visare- och Löp vigts.	
Vid Justeringskommissionen	—	—	—	—	—
Af justerare i Nylands län	5	456	948	—	1,754
» » » Åbo o. Björneborgs län	10	389	725	5	3,797
» » » Tavastehus »	1	233	444	—	910
» » » Viborgs »	9	536	939	—	802
» » » S:t Michels »	11	205	328	—	322
» » » Kuopio »	7	210	332	—	226
» » » Vasa »	4	857	950	—	1,060
» » » Uleåborgs »	4	353	598	9	896
» » » Statsjernvägarnes di- strikt.	62	120	60	15	—
I hela landet	113	3,359	5,324	29	9,767
Af stadsjusterare	27	1,280	2,248	4	5,797
» justerare-på landet	86	2,079	3,076	25	3,970

Helsingfors, å Justeringskommissionen, den 20. Augusti 1903.

Teodor Petrelius.

f. d.